

**NACIONALINĖS ŠVIETIMO AGENTŪROS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL BENDRŲJŲ PROGRAMŲ PERŽIŪROS IR ATNAUJINIMO TVARKOS
APRAŠO PATVIRTINIMO**

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasis Nacionalinės švietimo agentūros nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. balandžio 20 d. įsakymu Nr. V-573 „Dėl Nacionalinės švietimo agentūros nuostatų patvirtinimo“, 10.1, 23.9 papunkčiais ir vykdydamas Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos 2024 m. rugpjūčio 28 d. pavedimą Nr. SR-2995:

1. T v i r t i n u Bendrųjų programų peržiūros ir atnaujinimo tvarkos aprašą (pridedama).
2. P a v e d u Ugdymo departamentui vadovautis šio įsakymo 1 punktu patvirtintu tvarkos aprašu, atnaujinant ir peržiūrint Priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrąsias programas, tvirtinamas švietimo, mokslo ir sporto ministro.

Direktorius

Simonas Šabanovas

BENDRŲJŲ PROGRAMŲ PERŽIŪROS IR ATNAUJINIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Bendrųjų programų peržiūros ir atnaujinimo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) nustato Priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų, patvirtintų Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. rugpjūčio 24 d. įsakymu Nr. V-1269 „Dėl Priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – Bendrosios programos) peržiūros ir atnaujinimo tikslus, galimus šio proceso dalyvius ir jų dalyvavimo tvarką, bendrųjų programų peržiūros ir atnaujinimo poreikio vertinimo kriterijus, jų vykdymo ir organizavimo etapus.

2. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Bendrosiose programose ir Bendrųjų programų atnaujinimo gairėse vartojamas sąvokas.

3. Kitos sąvokos:

3.1. Bendrųjų programų peržiūra – tai procesas, kurio metu atliekama galiojančių ugdymo programų analizė, jų vertinimas, teikiamos rekomendacijos tobulinimui ir atliekami smulkūs, neesminiai pakeitimai, kurie nekeičia esminės ugdymo programų krypties ar struktūros ir neturi reikšmingo poveikio ugdymui.

3.2. Bendrųjų programų atnaujinimas – tai procesas, kurio metu, remiantis peržiūros rezultatais, konsultacijomis ir švietimo politikos tikslais, iš esmės keičiamas ugdymo turinys. Pagal poreikį atnaujinami bendrųjų programų mokymo(si) tikslai, pertvarkomas mokymo(si) turinys, peržiūrimi mokinių pasiekimai, įtraukiamos naujos kompetencijos ir pan.

II SKYRIUS BENDRŲJŲ PROGRAMŲ PERŽIŪROS IR ATNAUJINIMO TIKSLAI

4. Bendrosios programos peržiūrimos ir atnaujinamos siekiant šių tikslų:

4.1. užtikrinti, kad bendrosios programos atitiktų šiuolaikinius socialinius, ekonominius ir technologinius reikalavimus, naujausias švietimo tendencijas ir pokyčius (Programų atnaujinimas);

4.2. tobulinti bendrųjų programų kokybę (Kokybės siekis);

4.3. sudaryti sąlygas kiekvienam mokiniui siekti individualios pažangos ir aukštesnių mokymosi pasiekimų. (Mokymosi rezultatų gerinimas).

III SKYRIUS BENDRŲJŲ PROGRAMŲ PERŽIŪROS IR ATNAUJINIMO DALYVIAI

5. Bendrųjų programų peržiūroje ir atnaujinime dalyvauja suinteresuoti asmenys ar jų grupių atstovai:

5.1. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos (toliau – ŠMSM) atstovai, kurie formuoja bendrą bendrųjų programų peržiūros, atnaujinimo viziją ir politiką;

5.2. mokyklų vadovai, kurie priima sprendimus dėl bendrųjų programų įgyvendinimo mokyklose;

5.3. pedagogai, kurie įgyvendina bendrąsias programas ir teikia siūlymus jų tobulinimui, remdamiesi savo patirtimi;

5.4. švietimo ekspertai, kurie tyrinėja bendrųjų programų įgyvendinimą mokyklose, atlieka lyginamąsias analizes, kaupia ir analizuoja gerosios jų įgyvendinimo praktikos pavyzdžius;

- 5.5. aukštųjų mokyklų atstovai, kurie formuoja ir tyrinėja mokyklinės didaktikos nuostatas;
- 5.6. mokiniai ir jų tėvai, kurie tiesiogiai ir netiesiogiai įtraukiami į bendrųjų programų įgyvendinimo ir mokinių mokymosi procesus;
- 5.7. leidėjai, kurie rengia vadovėlius ir kitą mokomąją medžiagą.
6. Bendrųjų programų peržiūrai ir atnaujinimui koordinuoti Agentūros direktoriaus įsakymu, suderinus su ŠMSM, 5 metų laikotarpiui sudaromos 5–11 narių Mokomųjų dalykų tarybos (toliau – Tarybos). Į Tarybas savo narius deleguoja atitinkamo dalyko mokytojus vienijančios asociacijos, sambūriai, draugijos, mokslo institucijos, kitos suinteresuotos organizacijos. Tarybų sudėtis atnaujinama esant poreikiui, bet ne rečiau kaip kas 5 metus. Pagal kompetenciją Tarybos bendradarbiauja su Bendrojo ugdymo taryba.
7. Tarybos veikia visuomeniniais pagrindais, vadovaujantis Tarybų veiklos reglamentu, kurį įsakymu tvirtina Agentūros direktorius. Tarybų veiklą koordinuoja Agentūros direktoriaus įsakymu paskirti darbuotojai, kurie yra šių Tarybų nariai.

IV SKYRIUS

BENDRŲJŲ PROGRAMŲ PERŽIŪROS IR ATNAUJINIMO POREIKIO VERTINIMO KRITERIJAI

8. Vertinant bendrųjų programų peržiūros ir (ar) atnaujinimo poreikį gali būti naudojami įvairių mokslinių tyrimų ir apklausų duomenys bei rekomendacijos:
- 8.1. reikminiai tyrimai – suinteresuotų valstybės institucijų pasiūlytomis temomis atliekami tyrimai, administruojami Lietuvos mokslo tarybos;
- 8.2. moksliniai tyrimai – bendradarbiaujant su aukštosiomis mokyklomis, sisteminami jų atliktų mokslinių tyrimų rezultatai;
- 8.3. pedagoginių asociacijų apklausos, organizuojamos siekiant identifikuoti keistinas bendrųjų programų dalis;
- 8.4. tarptautiniai mokinių pasiekimų tyrimai – rengiamos antrinės šių tyrimų analizės, siekiant išgryninti siūlymus bendrosioms programoms atnaujinti;
- 8.5. nacionaliniai mokinių pasiekimų tyrimai, kurie vykdomi siekiant atskleisti bendrųjų programų įgyvendinimo praktikas;
- 8.6. nacionaliniai mokinių pasiekimų patikrinimai, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimai, valstybiniai brandos egzaminai – analizuojamos išorinių mokinių pasiekimų patikrinimų užduotys, jų atliktys ir rezultatai.
9. Bendrųjų programų peržiūros ir (ar) atnaujinimo vertinimo metu taip pat analizuojama švietimo įstaigų išorinio vertinimo metu gauta informacija, kuri iliustruoja ugdymo procesą mokyklose.
10. Bendrosios programos turi būti peržiūrimos ir (ar) atnaujinamos dėl mokinių pasiekimų, jei vertinant mokslinių tyrimų ir apklausų, mokinių pasiekimų tyrimų, stebėsenos ataskaitų duomenis:
- 10.1. stebimi ženklūs neatitikimai lyginant mokinių pasiekimus dalykuose, kuriuose atliekami tarptautiniai tyrimai (PISA, PIRLS, TIMSS, kiti), su kitų šalių bendraamžių pasiekimais;
- 10.2. mokinių ir jų tėvų nuomonė, mokinių savijauta rodo didelį nepasitenkinimą, mokinių nuovargį, mokantis esamą dalyko mokymosi turinį;
- 10.3. šalies mokinių pasiekti dalyko mokymosi rezultatai turi blogėjančią tendenciją keletą metų iš eilės, ar mokiniai mokydami mokymosi turinio neįgyja nustatytų jame kompetencijų, arba kiekvienais metais atitinkamo dalyko pasiekimų rezultatai skiriasi neidentifikuojant to skirtumo objektyvių priežasčių;
- 10.4. mokytojai, mokyklų bendruomenės, išorės suinteresuotos šalys teikia pagrįstus pasiūlymus dėl mokinių mokymosi rezultatų ir dalyko bendrųjų programų neatitikimo.
11. Vertinant siūlymus dėl bendrųjų programų kokybės gerinimo, taikomi šie pasiūlymų vertinimo kriterijai:

11.1. pagrįstumo – siūlomi keitimai pagrįsti duomenimis, orientuojamasi į gerąją praktiką ir kitų šalių patirtį;

11.2. nuoseklumo – siūloma mokymosi turinio kaita grindžiama ugdymo uždaviniais, atitinkamų mokslų akademine logika ir atsižvelgiama į mokinio jau pasiektus mokymosi rezultatus, taip pat amžiaus tarpsnių ypatumus;

11.3. sutelktumo – siūlomi mokymosi turinio keitimai atitinka esamus prioritetus, pirmenybė teikiama bendrųjų programų gyliui, o ne plačiai mokymosi turinio aprėpčiai, bendrosiose programose atspindi dalykų grupės konceptualiosios idėjos;

11.4. dermės – siūlomi bendrųjų programų keitimai atitinka švietimo politines nuostatas, nacionalinius bendruosius ugdymo tikslus, mokymosi turinys dera su mokinių pasiekimų vertinimu, mokymosi turiniui mokyti esančios (ar gali būti sukurtos) efektyvios mokymosi priemonės (vadovėliai ir kt.). Taip pat užtikrinama įvairių dalykų grupių ir dalykų mokymosi turinio tarpusavio (horizontali) ir tarp skirtingų mokymosi metų ir (ar) koncentrų (vertikali) dermė;

11.5. vertybinio kryptingumo – siūlomas mokymosi turinys skatina vertybinių nuostatų ugdymąsi: mokinyms kompetencijas ugdomi reikšminguose kontekstuose, priimdami vertybinėmis nuostatomis grindžiamus sprendimus ir įgyvendindami prasmingus pokyčius;

11.6. kontekstualumo – siūlomas mokymosi turinys siejamas su kontekstais, kurie mokiniui motyvuotą aktyviam pažinimo procesui ir mokymosi rezultatų pritaikymui; į bendrųjų programų turinį įtraukiamos ir tarpdalykinės temos, atitinkančios dalyko uždavinius ir specifiką;

11.7. dinamiškumo – siūlomame mokymosi turinyje atskleidžiama nuolatinė tikrovės ir jos pažinimo rezultatų (sampratų, teorijų, idėjų) kaita, plečiant ir gilinant pasaulėvaizdį ir atveriant ateities perspektyvą.

V SKYRIUS ORGANIZAVIMO TVARKA

12. Suinteresuoti asmenys ar jų grupių atstovai siūlymus dėl bendrųjų programų peržiūros ir (ar) atnaujinimo Agentūrai gali teikti nuolat. Siūlymai turi būti parengti ir atitikti Tvarkos aprašo IV skyriuje nurodytus kriterijus ir būti argumentuoti. Siūlymai teikiami elektroniniu būdu Agentūros bendrojo elektroniniu paštu arba registruotu paštu Agentūros buveinės adresu.

13. Per mokslo metus gautus siūlymus vertina atitinkamo mokomojo dalyko Taryba. Taryba be suinteresuotų asmenų ar jų grupių atstovų pasiūlymų taip pat analizuoja ir vertina atliktų mokslinių tyrimų rekomendacijas ir kitas pagrįstas išvagas, apibendrina ir teikia pasiūlymus ŠMSM dėl konkretaus dalyko ar dalyko grupės bendrosios programos peržiūros ar pakeitimo poreikio.

14. Įprastai siūlymas rengti visiškai atnaujintą mokomojo dalyko bendrąją programą teikiamas atsižvelgiant į sukaupytą pasiūlymų aktualumą, bet ne dažniau kaip kas 5 metai.

15. Neesminiai bendrųjų programų keitimai, kurie nekeičia bendrosios programos turinio ir esminių jos dalių, nesudaro pagrindo viso bendrosios programos turinio keitimui Tvarkos aprašo 13 p. nustatyta tvarka, gali būti atliekami kitais nei Tvarkos aprašo 13 p. nustatytais terminais.

16. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministrui pavedus Agentūrai organizuoti konkretaus mokomojo dalyko bendrosios programos peržiūros ar atnaujinimo darbus, sudaroma šio dalyko ekspertų grupė, kurios ne mažiau kaip pusė narių yra mokytojai praktikai. Konkretaus mokomojo dalyko bendrosios programos projektas parengiamas per 6 mėnesius nuo dalyko ekspertų grupės sudarymo dienos. Ekspertų grupės narius įsakymu tvirtina Agentūros direktorius.

17. Agentūra rengiamo dalyko bendrosios programos projekto aptarimui organizuoja viešąsias konsultacijas su išorinėmis organizacijomis, Bendrojo ugdymo taryba ir kitais suinteresuotais dalyviais. Konsultacijoms skiriamas ne trumpesnis kaip 3 mėnesių laikotarpis.

18. Agentūra parengtą konkretaus mokomojo dalyko bendrosios programos pakeitimo projektą teikia ŠMSM viešam derinimui su suinteresuotomis institucijomis. Kartu su bendrosios programos pakeitimo projektu turi būti įvertinami peržiūrėtos ar atnaujintos bendrosios programos

įgyvendinimo kaštai, susiję su mokytojų kvalifikacijos tobulinimu, aprūpinimu vadovėliais, skaitmeninių mokymo priemonių atnaujinimu, mokomosios medžiagos ir užduočių pavyzdžių parengimu, kitos svarbios išlaidos. Atsižvelgiant į tai siūlomas tinkamas peržiūrėtos ar atnaujintos bendrosios programos įgyvendinimo pradžios terminas.

19. Konkrečią peržiūrėtos ar atnaujintos bendrosios programos įgyvendinimo pradžios datą nustato Švietimo, mokslo ir sporto ministras, tvirtindamas peržiūrėtą ar atnaujintą bendrąją programą.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Tvarkos aprašo įgyvendinimą užtikrina Agentūros Ugdymo departamento Ugdymo turinio skyriaus specialistai (pagal pareiginiuose nuostatuose nurodytus kuruojamus dalykus).

21. Agentūra, siekiant Tvarkos aprašo 4 punkte numatytų tikslų, turi teisę savo iniciatyva inicijuoti bendrųjų programų peržiūrą ar atnaujinimą.

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Nacionalinė švietimo agentūra 305238040, K. Kalinausko g. 7, LT-03107 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL BENDRŲJŲ PROGRAMŲ PERŽIŪROS IR ATNAUJINIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2025-08-22 Nr. VK-947
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Simonas Šabanovas, Direktorius
Sertifikatas išduotas	SIMONAS ŠABANOVAS, Nacionalinė švietimo agentūra LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-08-22 08:10:19 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2025-08-22 08:10:24 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA ECC, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2024-10-24 09:17:05 – 2028-10-23 09:17:05
Parašo paskirtis	Susipažinimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Beata Valungevičienė, Specialistas, Ugdymo turinio skyrius
Sertifikatas išduotas	BEATA VALUNGEVIČIENĖ LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-08-22 08:52:38 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2025-08-22 08:52:59 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2024-08-21 16:32:13 – 2029-08-20 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, į.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2025-05-16 11:31:08 iki 2028-05-15 11:31:08
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DBSIS, versija 3.5.84.3
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2025-08-22 09:15:56)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2025-08-22 09:15:56 DBSIS